

Innst. S. nr. 32

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget frå transport- og kommunikasjonskomiteen

St.prp. nr. 82 (2007–2008)

Innstilling frå transport- og kommunikasjonskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 185/2008 av 4. juli 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EF) nr. 1370/2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei

Til Stortinget

SAMANDRAG

Bakgrunn

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 185/2008 av 4. juli 2008 ble EØS-avtalens vedlegg XIII, Transport, endret ved innlemmelse av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1370/2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei, og om opphevelse av rådsforordning (EF) nr. 1191/69 og (EF) nr. 1107/70.

Om forordninga

Forordningens formål er å regulere konkurransen slik at kontrakter om offentlig tjeneste i kollektivtransport på vei og med bane blir inngått og gjennomført på en gjennomsiiktig måte.

Gjennomføring av forordningen med konkurranse om kontrakter om kollektivtransport bidrar til en klargjøring av regelverket som vil gjøre prosessen knyttet til tildeling av kontrakter om forpliktelse til offentlig tjeneste i rutetransport mer forutsigbar for fylkeskommuner og næring.

Forordningen skal sikre effektive transporttjenester gjennom regulert konkurranse om markedet. Når slik konkurranse er gjennomført, er det ikke ytterligere plikt til konkurranse i markedet.

Hovedregelen etter forordningen er at kontrakt om offentlig tjenesteytelse skal tildeles etter konkurranseutsetting, jf. artikkel 5 nr. 3. Ved unntak, jf. proposisjonen, kan kompetente myndigheter velge å tildele kontrakt direkte uten forutgående konkurranse.

Forordningen har overgangsregler i artikkel 8.

I utgangspunktet vil inngåelse av kontrakter om offentlige tjenesteytelser hvor tjenesteyteren bærer liten eller ingen risiko for billettinntektene, falle inn under regelverket for offentlige anskaffelser.

Reglene i forordningen om innhold i kontrakt og offentliggjøring av intensjon om å inngå kontrakt gjelder også for kontrakter som ikke kreves konkurranseutsatt. Når det gjelder tilskudd som tildeles i kontrakter som ikke konkurransesettes, skal tildelingen følge reglene i vedlegget til forordningen.

Oppdragsgiver kan bestemme at operatør som tildeles kontrakt må overta ansatte fra tidligere operatør tilsvarende som ved virksomhetsoverdragelse, jf. artikkel 4(5). Forordningen viser til nasjonal rett når det gjelder dette spørsmålet.

Samferdselsdepartementet har i prosessen med forordningen hatt som primær posisjon at det, i større grad enn det forordningen legger opp til, bør være utstrakt nasjonal handlefrihet i organisering av kollektivtransporten. Forordningen har i forhold til tidligere utkast blitt justert i riktig retning, men speiler ikke departementets primære syn.

Gjennomføring av forordninga i norsk rett

Etter gjeldende lov om yrkestransport kan fylkeskommunene bruke anbud som et *frivillig alternativ* ved inngåelse av konsesjonskontrakter om kollektivtransport. Forordningen forutsetter derfor at loven endres. Det er derfor nødvendig med Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning,

jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Det forutsettes videre tilsvarende endring i jernbaneloven.

Når det gjelder bestemmelsen om at oppdragsgi-
ver kan bestemme at operatør som tildeles kontrakt
må overta ansatte fra tidligere operatør tilsvarende
som ved virksomhetsoverdragelse, jf. artikkel 4(5),
viser forordningen til nasjonal rett. Samferdselsde-
partementet har et lovforslag til høring som vil gjøre
en slik bestemmelse *obligatorisk* ved anbud i kollek-
tivtransport.

Økonomiske og administrative konsekvensar

Fylkeskommunene bruker allerede i dag anbud i
et visst omfang. Det antas at de ressurser som kreves
ved bruk av konkurranse i kollektivtransport, ikke vil
bli større enn de som i dag brukes på direkte kjøp/for-
handlinger.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Fleirtalet i komiteen, medlemene frå
Arbeidarpartiet, Karita Bekkemellem,
Thor Erik Forsberg, Torstein Rudiha-
gen, Tor-Arne Strøm, Tone Merete Søn-
sterud og Truls Wickholm, frå Sosialis-
tisk Venstreparti, Hallgeir H.
Langeland, og frå Senterpartiet, Jenny
Klinge, har merka seg at formålet med forordninga
om offentlig persontransport med jarnbane og veg er
å regulere konkurransen om marknaden for å sikre
effektive transporttenester. Fleirtalet viser til at
Stortingets samtykke er nødvendig for å gjennomføre
forordninga, jamfør EØS-komiteens vedtak nr. 185/
2008.

Fleirtalet har merka seg at hovudregelen etter
forordninga er at kontrakt om offentlig tenesteyting
skal tildelast etter konkurranseutsetting, jamfør arti-
kel 5 nr. 3. Fleirtalet vil peike på at kompetente
styresmakter ut i frå visse kriterium likevel kan velje
å tildele kontraktar til operatørar som driv med per-
sontransporttenester utan konkurranse på førehand.
Fleirtalet er tilfreds med at reglane i artikkel 5 om
korleis kontraktar skal inngåast, ikkje gjeld kon-
traktar som fell inn under regelverket om offentlege
anskaffingar.

Fleirtalet er ikkje utan vidare nøgd med at den
nasjonale handlefridomen i korleis ein organiserer
kollektivtransporten blir innskrenka. Fleirtalet
har likevel merka seg at forordninga no legg til rette
for at dei tilsette sine rettar kan sikrast gjennom
nasjonale reglar. Fleirtalet viser til at Samferds-
selsdepartementet har som mål å leggje fram ein
odelstingsproposisjon våren 2009 med nødvendige

lovendringar for å sikre dei same rettane til arbeids-
takarane ved anbud som ved verksemdsoverdraging.

Fleirtalet meiner desse lovendringane er
svært viktige, og legg til grunn at proposisjonen blir
fremma så tidleg at lovendringane kan bli handsama
ferdig i Stortinget våren 2009.

Komiteens medlemmer fra Frem-
skrittspartiet, Bård Hoksrud, lederen
Per Sandberg og Arne Sortevik, fra
Høyre, Øyvind Halleraker og Trond
Helleland, fra Kristelig Folkeparti, Jan
Sahl, og fra Venstre, Borghild Tenden,
vil peke på at forordningen legger opp til at man skal
sikre mest mulig effektive transporttjenester gjen-
nom konkurranse.

Disse medlemmer vil peke på at forord-
ninga legger opp til at regelverket sikrer en ytterli-
gere klargjøring av regelverket.

Disse medlemmer mener at det er bra at
hovudregelen nå legger opp til at det skal være kon-
kurranse for kjøp av offentlige transporttjenester.
Disse medlemmer vil peke på at forordningen
også gir åpning for å kunne gi unntak. Disse med-
lemmer vil videre peke på at bakgrunnen for for-
ordninga er å sikre effektive transporttjenester, og
bidra til at man får en klargjøring av regelverket for
både fylkeskommunene og transportnæringen.

Disse medlemmer vil peke på at det er av
avgjørende betydning at man kan sikre kundene et
best mulig kollektivtilbud både på vei og jernbane.

Disse medlemmer er kjent med at en del er
skeptisk til konkurranseutsetting innfor disse områ-
dene. Disse medlemmer vil imidlertid peke på
at man i forbindelse med konkurranseutsettingen på
Gjøvikbanen oppnådde et langt bedre tilbud til den
enkelte kunde, samtidig som det offentlige fikk 40
pst. flere avganger enn det man hadde før strekningen
ble konkurranseutsatt.

Disse medlemmer har videre merket seg at
det har kommet en del bekymringer i forbindelse
med de ansattes rettigheter i forbindelse med konkur-
ranseutsetting av kollektivtransport. Disse med-
lemmer understreker at de ansattes rettigheter fullt
ut skal ivaretas og sikres innenfor gjeldende norsk
lov- og regelverk.

Fråsegn frå utanrikskomiteen

Komiteen viser til at utkast til innstilling har
vore lagt fram for utanrikskomiteen til fråsegn. Utan-
rikskomiteen sluttar seg til innstillinga utan ytterli-
gare merknader.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 185/2008 av 4. juli 2008 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EF) nr. 1370/2007 om offentlig persontransport med jernbane og på vei.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 13. november 2008

Per Sandberg

leiar

Jenny Klinge

ordførar

